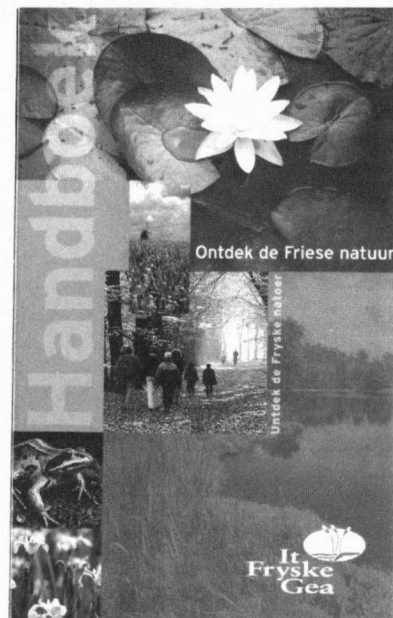

NIEUWE UITGAVEN

Ontdek de Friese natuur. Handboek It Fryske Gea. It Fryske Gea verwent haar leden met een nieuw handboek, want met het winnen van zoveel nieuwe leden (inmiddels een totaal van 19.500) moet je eens wat terug doen, moet de organisatie gedacht hebben. Het handboek wordt ingeleid met een beknopte beschrijving van de geschiedenis van de vereniging en een beschrijving van een aantal kernbegrippen als natuurontwikkeling en -beheer. Daarna wordt ingegaan op enkele landschapstypen (bossen, graslanden, laagveenmoerassen, wadden en kwelders, heide). De daaropvolgende gebiedsbesprekingen springen in het oog. De tekst wijkt globaal weinig af van het vorige handboek, maar de foto's zijn werkelijk prachtig, voornamelijk van de hand van Benny Klazenga. De lay-out is modern, aantrekkelijk en mag "glossy" genoemd worden. De gebiedskaartjes zijn zo kleurrijk dat een zonnebril zowaar een vereiste is. Het geheel is simpelweg oogstrelend en een mooi cadeau voor de leden. Met het handboek gaat It Fryske Gea zondermeer met haar tijd mee. Een stoffig, ouderwets karakter valt It Gea niet te verwijten.

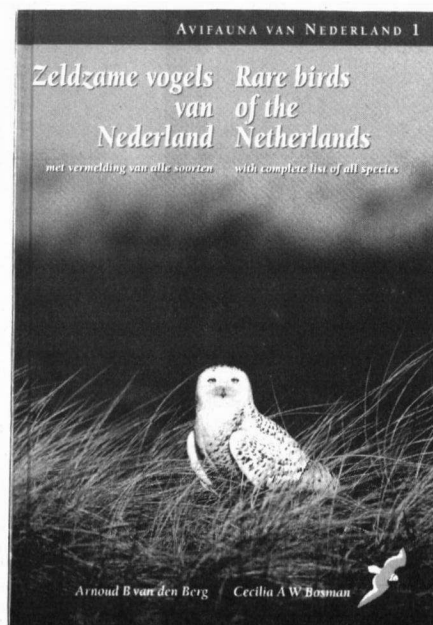
Toch is er ook een manco. It Gea heeft een stukje identiteit ingeleverd. Eerder al werd het tamelijk stijlvolle verenigingsblad 'Geanijs' ingeleverd voor het moderne, 'standaard'-magazine 'It Fryske Gea'. Nu wordt het even stijlvolle handboek 'Door It Fryske Gea', geschreven door D.T.E. van der Ploeg, opgevolgd door het glossy 'Ontdek de Friese natuur'. Iedereen kan daar het zijne van denken; It Fryske Gea is in Fryslân van ons allemaal en daar is dit boekwerkje op gericht. Een uiterst handig en aantrekkelijk handboek, geschikt voor Fryzen, Fryzen om ú tens en net-Fryzen. Toch is dit boekje niet te koop in de boekhandel, maar voor f 35 en een telefoontje naar It Gea hebt u dit boek niet alleen in huis; u bent meteen een jaar lang lid van de vereniging. Zoals het handboek al deed vermoeden, zit achter die strategie een gediplomeerd manager! En dan nog dit: Het handboek van It Fryske Gea heet 'Ontdek de Friese natuur', die van Staatsbosbeheer 'Natuur in Fryslân'. Misschien de volgende keer samen een handboek? Vergeet dan Natuurmonumenten niet!

It Fryske Gea, 1999. Ontdek de Friese natuur/Untdek de Fryske natoer. Handboek met uitgebreide informatie over alle natuurgebieden van It Fryske Gea. Geen ISBN. Formaat 13x21 cm, gebonden met vele kleurenfoto's en kleurrijke topografische kaarten; 208 pagina's. Prijs f 35 (dit is de prijs van een lidmaatschap voor een jaar, het boek krijgt u daar gratis bij).

Romke Kleefstra

Zeldzame vogels van Nederland. Avifauna van Nederland deel 1. We lopen tegen het einde van het millennium. SOVON bestaat inmiddels 25 jaar, de Dutch Birding Association (DBA) viert haar twintigste verjaardag. Een goede gelegenheid om met de Nederlandse Ornithologische Unie (NOU) en GMB- en KNNV-uitgevers een Avifauna van Nederland uit te geven. Rond maart volgend jaar verschijnt het deel dat de algemene en schaarse vogelsoorten in Nederland zal beschrijven. Momenteel worden door de auteurs Rob Bijlsma, Fred Hustings en Kees Camphuysen overuren gedraaid om een en ander te schrijven. Deel 1, over zeldzame vogels in Nederland verscheen eerder dit jaar. Zeldzame vogels van Nederland vormt een naslagwerk waarin verslag wordt gedaan van waarnemingen van zeldzame vogels in Nederland in de afgelopen twee eeuwen. Daarmee is eigenlijk alles al gezegd. Overwegend gaat het om een opsomming van waarnemingen per soort, waar bij sommige zeer zeldzame broedvogels, zoals Kleinst Waterhoen, een historisch overzicht van broedgevallen gegeven wordt. Bij andere soorten wordt kort ingegaan op het verspreidingsgebied. De tekst houdt zich schuil tussen foto's, veelal gemaakt door waarnemers zelf, verspreidingskaartjes en tabellen. Daarnaast is elke bladzijde tweetalig. Dat houdt in dat de tekst op de linkerkant van de bladzijde in het Nederlands is weergegeven en op de rechterzijde in het Engels. Al met al komt dat geheel erg rommelig over en nodigt de aard van de tekst en haar weergave niet uit om er eens lekker voor te gaan zitten. Behalve de opsomming van waarnemingen heeft het boek geen meerwaarde gekregen door soorten wat breder biologisch uit te lichten. Het boek is een naslagwerk; een naslagwerk vol feiten; feiten voor vogelaars; vogelaars die een naslagwerk nodig hebben om vogelfeiten te kunnen opzoeken als 'Wat is het

eerste geregistreerde broedgeval van de Steltkluut? Aha, 1931, te Heel in Limburg'. Handig, dat wel!

Arnoud B. Van den Berg & Cecillia A. W. Bosman, 1999. Avifauna van Nederland 1. Zeldzame vogels van Nederland met vermelding van alle soorten. GMB Uitgeverij, Haarlem/Stichting Uitgeverij van de KNNV, Utrecht. ISBN 90-74345-13-1. Formaat 19,5x28,5 cm, gebonden met veel kleuren- en zwart-wit foto's, verspreidingskaartjes en figuren; 397 pagina's. Prijs f 84,90. Verkrijgbaar in de boekhandel.

Romke Kleefstra

Collins Bird Guide. The Most Complete Field Guide To The Birds Of Britain And Europe. Een goede vogelgids. Het blad *Vogels van Vogelbescherming Nederland* besteedde er vroeger soms pagina's aan. Als beginnend vogelaar brak je er je hoofd over, want 'Zien is kennen' en 'Wat vliegt daar?' schoten op een bepaald moment toch echt te kort. Voor de meeste vogelaars is het een uitgemaakte zaak. 'De Jonsson' van Lars Jonsson, dat is em, of het moet 'de Peterson' zijn. Nieuwe veldgidsen doorstonden de kritieken veelal niet, zoals de toch erg aardige veldgids van John Gooders (Tirion 1997). Recent verscheen de Collins Bird Guide van Lars Svensson en Peter Grant; oorspronkelijk een Zweedse gids, inmiddels in het Engels verschenen. Eén blik in het boek geeft al een indruk, samen te vatten in enkele woorden: klein, compact, overzichtelijk en uitgebreid. In een oogopslag worden drie of vier soorten behandeld (soms twee, soms vijf of zes). Tekst, afbeeldingen en verspreidingskaartjes allemaal in één. De tekst geeft in een korte inleiding de benodigde kennis over grootte, broedgebieden en waar de soort op trek of overwinterend is te verwachten (handig). De overige, beknopte tekst (niets te veel, niets te weinig) is een en al identificatie en geluid. De meerwaarde van deze gids zit vooral in de afbeeldingen. De tekeningen zijn haarfijn en naast de nodige vliegbeelden en overzichtstekeningen van een soort zijn vooral de kleine situatieschetsjes prachtig. Het verschil in konten van grondelende Rotganzen, een Kluut slapend in een groepje Kokmeeuwen, gedragsvormen en bovendien een scala aan tekeningen van de verschillende leeftijdsvormen bij soorten, zoals meeuwen, zijn werkelijk subliem. Juist die situatieschetsen geven prachtig weer hoe je een soort in het veld kunt treffen. Een vondst! Vooralsnog is er geen Nederlandstalige versie van deze gids, maar dat kan toch niet lang op zich laten wachten?

Wie een betere identificatiegids wenst, moet identificatiegidsen per soortgroep aanschaffen, zoals 'Sterns van Europa en Noord-Amerika', 'Roofvogels van Noordwest-Europa' (beide GMB-uitgeverij) of 'Gulls, a guide to identification' ook van Peter Grant (T&AD Poyser uitgeverij).

Nimmer heb ik mij bemoeid met de discussie omtrent vogelgidsen. Altijd weer had men het over 'de Jonsson', terwijl ik op een of andere manier liever 'de Peterson' zag en nooit snapte ik waarom *Vogels* 'de Bruun's' zo'n hoog cijfer gaf. Maar goed, wanneer men mij nu vraagt welke vogelgids ik goed vind, zeg ik: "De Collins, dat is een prachtige gids, daar kun je die anderen voor inleveren".

Lars Svensson, Peter J. Grant, Kilian Mullarney & Dan Zetterström, 1999. Collins Bird Guide. Uitgave Harper Collins Publishers, London. ISBN 0-00-219728-6. Formaat 14x20 cm, gebonden met kleurtekeningen en verspreidingskaarten; 391 pagina's. Prijs f 98,50 . Verkrijgbaar in de betere boekhandel.

Romke Kleefstra

